

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0394
Škola	Střední odborné učiliště a Střední odborná škola Hustopeče, Masarykovo nám. 1
Autor	Ing. Miriam Sedláčková
Číslo	VY_32_INOVACE ICT.3.15
Název	Hodnota a ochrana informací
Téma hodiny	Teorie informace
Předmět	Informační a komunikační technologie
Ročník/y/	3, 1
Anotace	Žák má k dispozici vlastní PC s Internetem. Učitel využívá projektor.
Datum vytvoření:	Vytvořeno 29. října 2012
Očekávaný výstup	Žák je zná základní zákony, týkající se ochrany informací a dovede je aplikovat na běžné životní situace. Je si vědom toho, že informace mají hodnotu a jsou zbožím.
Druh učebního materiálu	Prezentace

HODNOTA INFORMACE

- Informace mají svoji hodnotu, a to nejen ty, které jsou chráněny zákonem. Pokud chcete například úspěšně obchodovat, musíte mít seznam potenciálních klientů – a ten si budete střežit jako oko v hlavě (samozřejmě údaje o nich nesmíte zveřejňovat!).
- Stejně tak i velké firmy si podobné seznamy hlídají, ale i s nimi obchodují – za velké peníze.
- Ostatně to, že za některé informace byli lidé vždy ochotni zaplatit, lze najít už v Bibli – i Jidáš dostal za informaci o Ježíšovi svých třicet stříbrných

HODNOTA JE RŮZNÁ PODLE PŘÍJEMCE

- Zatímco sdělení, že tříleté dítě paní Novákové odešlo samo ze dvorku a teď si vesele vykračuje po protější ulici je pro nás celkem nevýznamné, pro paní Novákovou bude velmi cenné.
- Podle toho je nutné s informacemi zacházet – jistě pomůžeme paní Novákové nalézt její ztracené dítě, a to nezištně a rádi, ale pokud bychom vykládali svoje obchodní finty a triky na nevhodném místě, brzy by náš obchod zkrachoval.

INFORMAČNÍ BEZPEČNOST

- **Informační bezpečnost** představuje ochranu informací ve všech jejich formách a po celý jejich životní cyklus - tedy během jejich vzniku, zpracování, ukládání, přenosu a likvidace.
- Předmětem ochrany z pohledu informační bezpečnosti jsou informace bez ohledu na to, zda jsou uloženy v informačním systému, vytištěny na papíře nebo existují pouze v něčí mysli.
- Je zde tedy zásadní odlišnost od autorského zákona, která chrání pouze díla již vytvořená.

ATRIBUTY BEZPEČNOSTI Z HLEDISKA POČÍTAČŮ

- **Počítačová bezpečnost** je obor, který se zabývá zabezpečením informací v počítačích (odhalení a zmenšení rizik spojených s používáním počítače).
- Cílem **informační bezpečnosti** je zajištění následujících atributů chráněných informací:
- **důvěrnost** (ochrana před neoprávněným čtením)
- **celistvost** (ochrana před neoprávněnými úpravami nebo zničením)
- **dostupnost** (zajištění adekvátního přístupu a ochrana před jeho neoprávněným zamezením)

A KONKRÉTNĚ:

Počítačová bezpečnost zahrnuje tyto úkoly:

- zabezpečení ochrany před neoprávněným manipulováním se zařízeními počítačového systému,
- ochranu před neoprávněnou manipulací s daty,
- ochranu informací před krádeží (nelegální tvorba kopií dat) nebo poškozením,
- bezpečnou komunikaci a přenos dat (kryptografie),
- bezpečné uložení dat,
- celistvost a nepodvrhnutelnost dat.

ZÁKONY PRO NAKLÁDÁNÍ S INFORMACEMI:

- **Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)**
- Chrání díla již vytvořená a upravuje podmínky jejich šíření a odměny za šíření takových děl
- Vymáháním úhrady poplatků se zabývají specializované organizace: OSA – Ochranný svaz autorský, Dillia - DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura (založena r. 1949) je občanské sdružení autorů a dalších nositelů autorských práv a BSA - Business Software Alliance.

ZÁKONY O NAKLÁDÁNÍ S INFORMACEMI

- **Osobních informací** se týká zákon č. 256/1992 Sb., o ochraně osobních dat v informačních systémech
- **Ochranu utajovaných informací** upravuje zák. č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti
- **Osobní údaje chrání** zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů
- Doporučená adresa k nahlédnutí:
- <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/>

A DALŠÍ ZÁKONY:

- Zákon o účetnictví – upravuje nakládání s informacemi a dobu jejich archivace **Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví**
- **Předpis č. 167/2012 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě** upravuje povinnosti archivnictví a podmínky, za kterých mohou být písemnosti archivovány

ŠIFROVÁNÍ INFORMACÍ

- **Kryptografie** neboli **šifrování** je nauka o metodách utajování smyslu zpráv převodem do podoby, která je čitelná jen se speciální znalostí.
- Dělíme ji na symetrickou a asymetrickou.
- Slovo kryptografie pochází z řečtiny – *kryptós* je skrytý a *gráphein* znamená psát.
- Stránka k prostudování:
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kryptografie>

PROBLÉMOVÉ INFORMACE

- Mailem nám často chodí zoufalé „žádosti o pomoc“ nebo „varování před viry“. Tyto maily mají souhrnný název – HOAX.
- Jde o podvodné maily, které mají za cíl buď poškodit konkurenci, nebo získat mailové adresy určité skupiny lidí.
- Ochranou je server <http://www.hoax.cz> – povinně k prostudování!

PERLIČKA ZE SVĚTA HOAXŮ

- Svého času se rozšířil hoax, který vypadal jako seriózní reklamní hra – „pošlete tento text všem svým známým a kopii pošlete na adresu firmy Nokia – za odměnu obdržíte telefon Nokia v ceně 5500 Kč.“ Text byl doplněn o řadu podrobností a údajů, které jej činily hodnověrným. Byl přeložen do většiny jazyků zemí, kde Nokia obchoduje.
- Naletělo tolik lidí, že servery firmy Nokia byly několik dní mimo provoz.
- Celková obchodní ztráta, způsobená hoaxem, dosáhla stovek milionů korun.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ

- **Uložení dokumentů tak, aby bylo možno pomocí nich prokazovat různé, zejména právní skutečnosti říkáme:**
 - Archivace
 - Asanace
 - Zálohování
 - Skartace
- **Pokud chci získat nějakou informaci na úřadech, je tato možnost upravena:**
 - Zákonem o svobodném přístupu k informacím
 - Nijak – úřad mi informaci může, ale nemusí poskytnout
 - Pouze finančním sazebníkem jednotlivých úřadů
 - Obecní vyhláškou o informacích, vyvěšenou na jednotlivých úřadech

VLASTNÍ PRÁCE

- Napište, jak budete postupovat v případě, že obdržíte žádost o pomoc mailem
- Nastudujte a stručně popište zásady netikety
- V čem spočívá rozdíl mezi autorským právem a právem šíření díla a jeho rozmnoženin?
- Najděte nejběžnější typy licencí software a popište je.

ZDROJE K PROSTUDOVÁNÍ:

- http://cs.wikipedia.org/wiki/Informa%C4%8Dn%C3%AD_bezpe%C4%8Dnost
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Po%C4%8D%C3%ADta%C4%8Dov%C3%A1_bezpe%C4%8Dnost
- <http://www.hoax.cz>
- Tyto zdroje a vlastní archiv autorky byly použity ke zpracování prezentace.

